

Küresel İklim Değişikliği

İnsan faaliyetleri sonucu atmosferde biriken başta CO₂ olmak üzere sera gazları nedeniyle Dünya daha önce hiç görülmemiş bir hızda ısınıyor.

Atmosferdeki CO₂ miktarı ile bağlantılı doğal bir süreç olarak Dünya birkaç yüz bin yılda buz devri ile sıcak dönemler arasında gidip geldi. Ancak bunlar uzun bir zaman dilimine yayılan ve yavaş gerçekleşen değişimlerdi. Son 200 yılda ise buz devri ile sıcak dönemler arasındaki farkı oluşturan CO₂ miktarından daha fazlası insan faaliyetleri sonucu atmosferde birikmiş durumda.

Dünya halihazırda sanayi öncesi döneme göre ortalama 1°C ısınmış durumda. Küresel iklim değişikliğinin etkilerini artan olağandışı hava olayları, kuraklık ve seller, orman yangınları, aşırı sıcak gün sayısı ve çok sayıda kara ve okyanus ekosistemindeki değişikliklerle şimdiden yaşamaya başladık.

Geçtiğimiz ekim ayında yayımlanan son IPCC (Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli) raporunda geçmiş ve devam eden emisyonlar nedeniyle insan kökenli küresel ısınmanın on yılda 0.2°C'lik artışa neden olacağı ve küresel ısınma mevcut oranda yükselmeye devam ederse 2030-2052 yılları arasında (sanayi öncesi döneme göre) 1.5°C'ye ulaşacağı öngörülüyor.

Oysa Paris İklim Anlaşması'nın hedefi küresel ısınmayı bu yüzyılın sonunda 2°C'de, mümkünse 1.5°C'de tutmaktı. Üstelik daha önceki genel kabule karşın küresel ısınmayı 2°C'de tutma hedefi de yeterli olmayabilir.

0.5°C Çok Şey Farkettiriyor

0.5°C çok önemli bir fark gibi görünmeyebilir, ancak burada bahsedilen tüm bir gezegenin ısınması. IPCC raporuna göre bu 0.5°C canlıların ve doğanın küresel iklim değişikliğine adaptasyonu, iklim değişikliğinin etkilerinin hafifletilmesi ve geri döndürülmesi açısından çok büyük fark yaratıyor. Gelecekte karşı karşıya kalacağımız iklim değişikliği bağlantılı tehlikeler ısınmanın hızına, ulaşacağı tepe noktaya ve süresine bağlı.

Rapora göre:

- Bölgesel ve mevsimsel olarak ısınma yıllık küresel ortalamaların üzerinde yaşanıyor. 1.5°C'lik küresel ısınmada orta enlemlerde aşırı sıcak günler 3°C, yüksek enlemlerde aşırı soğuk geceler 4.5°C kadar ısınacak. 2°C'lik küresel ısınmada ise bu değerler sırasıyla 4°C ve 6°C düzeyinde.
- Küresel ısınmanın 1.5°C'de sınırlandırılması 2100 yılında deniz seviyesinin 2°C'ye göre 10 cm daha az yükselmesini sağlayacak. Bu deniz seviyesinin yükselmesine bağlı risklerden 2010 yılı nüfusuna göre 10 milyondan daha az insanın etkilenmesi anlamına geliyor.
- Kuzey Kutbu yazlarında Kuzey Buz Denizi üzerindeki buzulların tamamının erimesinin küresel ısınmanın 1.5°C'de tutulması halinde yüzyılda bir yaşanacağı, 2°C'de ise bu riskin en az on yılda bire çıkacağı ön görülüyor.
- Küresel ısınmada 1.5°C'lik artış sonucu incelenen 105 bin türden böceklerin %6'sı, bitkilerin %8'i ve omurgalı canlıların %4'ü yaşam alanlarının yarısından fazlasını kaybedecek. Bu oranlar 2°C'de böcekler için %18, bitkiler için %16 ve omurgalı canlılar için %8'e çıkıyor.
- Küresel ısınmada 2°C'lik artış gezegenin 12'de biri ile 5'te biri arası bir büyüklükte yeşil alanın çölleşmesi, mercanların %99'unun yok olması, fazladan 450 milyon insanın düzenli olarak aşırı sıcakların etkisi altında kalması, yüz milyonlarca insanın iklim değişikliğine bağlı olarak yoksulluk sınırının altına düşmesi anlamına geliyor. Küresel ısınmanın 1.5°C'de sınırlandırılması ile ekolojik dengenin zaman içinde yeniden kurulabilmesi, kimi türlerin yok olma sürecinin geriye çevrilmesi ve mercanların yeniden canlandırılması mümkün.

Küresel Isınmayı 1.5°C'de Sınırlandırmak Mümkün Mü?

Kötü haber ranta ve kâra dayalı bir sistemde küresel iklim değişikliği karşısında şimdiye kadar yapılanların küresel ısınmayı 1.5°C'de tutmanın yakınından bile geçmediği, iyi haberse mevcut teknoloji düzeyiyle bile bunun hala mümkün olması. Bunun için küresel net insan kökenli CO₂ emisyonunun 2010 yılı seviyesine göre %45 oranında azaltılması ve 2050 yılı civarında sıfırlanması gerekiyor. Yani enerji kullanımımızı azaltmalı ve enerji ihtiyacımızın tamamına yakınının CO₂ emisyonu gerçekleştirmeyen yenilenebilir enerjiden sağlamalıyız. Bu enerji ve sanayi üretimi, ulaşım, tarım ve şehirleşme yöntemlerimizde yani ekonomimizde çok hızlı ve radikal bir değişimi ve bu değişim için şirketlere ve hükümetlere baskı yapacak kolektif bir mücadeleyi gerektiriyor.

Kaynakça:

https://www.campaigncc.org/sites/data/files/Docs/one_million_climate_jobs_2014.pdf

http://www.ipcc.ch/pdf/special-reports/sr15/sr15_spm_final.pdf

<https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-45938984>